

Judecător: G. Lungu

DECIZIE

În numele Legii

21 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător: Ion Pleșca
Judecători: Oxana Robu și Ghenadie Morozan
Grefier: Doina Ursu
Cu participarea:
Procurorului: Djulieta Devder, Sergiu Brigai
Avocatului: Pelin Valeriu

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătorei Ialoveni din 23.01.2015 în cauza penală de învinuire a lui **Catan Mihail Alexandru** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal al RM,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 26.07.2013-23.01.2015;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 07.04.2015-21.10.2015;

Procedura citării a fost legal executată.

Procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai a solicitat admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătorei Ialoveni din 23.01.2015.

Avocatul Pelin Valeriu și inculpatul Catan Mihail Alexandru au solicitat respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătorei Ialoveni din 23.01.2015.

Asupra apelului declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătorei Ialoveni din 23.01.2015, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Ialoveni din 23 ianuarie 2015 **inculpatul Catan Mihail Alexandru** (născut la data de 05.06.1964, originar și domiciliat în rl. Ialoveni, s. Molești, moldovean, cetățean al Republicii Moldova, studii superioare, supus militar, căsătorit, fără antecedente penale) a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal al RM, din motiv că, fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, adică în baza art. 390 alin. (1), pct. 3 CPP. Catan Mihail se consideră reabilitat.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, de către procuror în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată inculpatul Catan Mihail se învinuiește în aceea că, activând în calitate de primar al s. Molești, rl. Ialoveni, fiind persoană publică, căreia prin alegere și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice stabilite de art. 29 alin. (1), lit. e), f), g) și n) a Legii RM nr. 436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală” și anume de a prezenta în raporturi juridice comuna în calitate de persoană juridică. de

a exercita funcția de ordonator principal de credite al comunei, de a efectua inventarierea bunurilor din domeniul public și cel privat al comunei și de a le administra în limitele competenței, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, fiind obligat în conformitate cu prevederile art. 22 din Legea RM nr. 158-XVI din 04.07.2008 „cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine atribuțiile de serviciu, iar în conformitate cu Legea RM nr. 90-XVI din 25.04.2008 „cu privire la prevenirea și combaterea corupției”, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis infracțiunea de corupere pasivă, și anume:

La data de 09.04.2013, orele 19:10, aflându-se în biroul de serviciu, prin extorcare, a pretins și primit de la cet. Bursuc Gheorghe Simion, suma de 1000 lei, bani ce nu i se cuvin, pentru a-i perfecta și elibera Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0,5 ha, cu destinație agricolă, care constituie cota-parte de pământ, atribuită în folosință în anul 1992 de către Primăria s. Molești, rl. Ialoveni, fiind reținut în flagrant.

Acțiunile inculpatului Catan Mihail au fost încadrate în baza art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal, adică corupere pasivă, conform semnelor calificative caracterizate prin pretinderea, acceptarea și primirea, personal, de către o persoană publică, de bani, ce nu i se cuvin, pentru sine pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite prin extorcare.

3. Împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23 ianuarie 2015 a declarat apel acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Catan Mihail Alexandru să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal și aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

-în sentința pronunțată, instanța de fond a omis respectarea prevederilor art. 394 Cod procedură penală, și anume, instanța în sentința pronunțată nu a anunțat temeiurile pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care respinge probele aduse în sprijinul acuzării, instanța doar le-a enumerat, fără a le supune examinării sau a concluziona asupra pertinentei sau nepertinentei acestora;

-pe de o parte instanța de fond constată pretinsele încălcări grave la întocmirea actelor procedurale referindu-se la rechizitoriu și ordonanța de punere sub învinuire, fapt prin care consideră că i s-a adus atingere dreptului la apărare, iar în același timp prin aceeași frază concluzionează că, fapta imputată inculpatului nu s-a confirmat, ca ulterior în sintagma imediat următoare să concluzioneze precum că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

-în cadrul urmăririi penale inculpatului în prezența avocatului i-a fost adus la cunoștință actul de învinuire, mai mult în faza pregătitoare a ședinței, procurorul a dat citire învinuirii, instanța întrebându-l dacă învinuirea îi este clară și dacă își recunoaște vina;

-concluziile instanței nu suportă nici un fel de critică, deoarece cauza se află în instanță din 26.07.2013, prin urmare atât inculpatul, cât și apărătorul său aveau posibilitatea reală să facă cunoștință cu materialele cauzei;

-instanța de fond nu a studiat atent conținutul rechizitoriului conform căruia este indicat că, cauza penală a fost inițiată în baza art. 324 alin. (3), lit. a) Cod Penal, în baza acestui articol inculpatul a fost audiat la momentul reținerii, mai mult inculpatul a fost pus sub învinuire până a fi reținut, iar în 24 de ore, fiindu-i adus la cunoștință actul de învinuire. De asemenea, în rechizitoriu este indicat că, ulterior, învinuitului i-a fost înaintată o altă învinuire, faptele acestuia fiind recalificate în baza art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal;

-un alt aspect, considerat deosebit de grav de către instanța de fond ar fi faptul că, în actul de învinuire în loc de data de 29.04.2013 a fost indicat 09.04.2013, fapt care instanța la catalogat drept încălcarea dreptului la apărare. De asemenea, instanța de fond a trecut cu vederea că, în restul materialelor cauzei penale sunt indicate zilele de 29 zile și 30 aprilie 2014, drept perioada de comitere a infracțiunii incriminate, iar explicațiile procurorului bazate pe prevederile art. 251 Cod procedură penală cu referire la faptul că încălcările menționate pot fi înlăturate prin procesul-verbal de corectare a erorii și nulitatea nu este una absolută;

-în cadrul examinării judecătorești este de menționat faptul că, inculpatul făcând cunoștință cu materialele cauzei penale la finisarea acesteia nu a înaintat careva cereri asemănătoare, mai mult nici la înaintarea învinuirii nu au fost formulate cereri, deși au participat, drept rezultat consideră că, speței sunt aplicabile prevederile art. 251 alin. (4) Cod procedură penală.

4. La judecarea apelului procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai a solicitat admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23.01.2015.

4.1. Avocatul Pelin Valeriu și inculpatul Catan Mihail Alexandru au solicitat respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23.01.2015.

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a admite apelul declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătoriei rl. Ialoveni din 23.01.2015, reieșind din următoarele considerațiuni.

5.1. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în

fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Conform art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

5.2. Colegiul Penal a constatat că, *inculpatul Catan Mihail, activând în calitate de primar al s. Molești, rl. Ialoveni, fiind persoană publică, căreia prin alegere și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice stabilite de art. 29 alin. (1), lit. e), f), g) și n) a Legii RM nr. 436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală” și anume de a prezenta în raporturi juridice comuna în calitate de persoană juridică, de a exercita funcția de ordonator principal de credite al comunei, de a efectua inventarierea bunurilor din domeniul public și cel privat al comunei și de a le administra în limitele competenței, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, fiind obligat în conformitate cu prevederile art. 22 din Legea RM nr. 158-XVI din 04.07.2008 „cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine atribuțiile de serviciu, iar în conformitate cu Legea RM nr. 90-XVI din 25.04.2008 „cu privire la prevenirea și combaterea corupției”, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis infracțiunea de corupere pasivă, și anume:*

La data de 30.04.2013, orele 19:10, aflându-se în biroul de serviciu a primit de la cet. Bursuc Gheorghe Simion, suma de 1000 lei, pe care i-a pretins la data de 29.04.2013 bani ce nu i se cuvin, pentru a-i perfecta și elibera Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0,5 ha, cu destinație agricolă, care constituie cota-parte de pământ, atribuită în folosință în anul 1992 de către Primăria s. Molești, rl. Ialoveni, fiind reținut în flagrant.

5.3. *Inculpatul Catan Mihail Alexandru* în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, vina în comiterea infracțiunilor imputate nu a recunoscut-o și a declarat că, la începutul anului 2013 la el, ca primar, s-a adresat Bursuc Gheorghe cu solicitarea că, în procesul de perfectare gratuită de către primărie, a titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorului de teren pe care îl deținea de 0,40 ha să fie comasată într-un document unic și suprafața de 0,10 ha, care a fost atribuită în folosință lui Negru Galina, dar de fapt acest teren l-a prelucrat el și a achitat impozite la primărie. Acestuia i-a comunicat că, terenul în cauză poate fi trecut în proprietatea lui, doar prin decizia Consiliului local sau vândut la licitație, iar în legătură că se apropiau sărbătorile de Paști, Bursuc Gheorghe a fost de acord să achite la primărie 1000 lei pentru aceste manifestații publice. La data de 30.04.2013 în biroul de serviciu când Bursuc Gheorghe i-a transmis această sumă, a fost reținut în flagrant de către colaboratorii CNA, care au supravegheat această operațiune; (f.d. 61-66, vol. II)

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, inculpatul Catan Mihail Alexandru a menționat că, susține declarațiile date la faza urmăririi penale și în cadrul instanței de fond.

5.3.1. Necătând la faptul că, inculpatul Catan Mihail Alexandru vina pe învinuirea adusă nu au recunoscut-o, faptul comiterii acțiunilor infracționale imputate ultimului este dovedită prin următoarele mijloace de probă:

-declarațiile martorului Bursuc Gheorghe care în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a indicat că, în luna aprilie 2013 inculpatul pentru perfectarea și eliberarea unui titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0,5 ha, a solicitat de la acesta și a primit ca mită 1000 lei, sub controlul organelor competente și în urma operațiunii efectuate acesta a fost reținut în flagrant;

(f.d. 17-18, vol. II)

-declarațiile martorului Bursuc Penaghia care în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a declarat că, la începutul anului 2013 se afla la lucru la Moscova, unde a fost telefonată de către soțul Bursuc Gheorghe care a i-a comunicat că, pentru a legaliza dreptul de proprietate asupra terenului cu suprafața de 0,10 ha ce a fost repartizat anterior lui Negru Galina urmează să achite primarului Catan Mihail o sumă bănească, însă ea i-a comunicat să nu întreprindă careva măsuri până nu se va întoarce acasă. La sfârșitul lunii aprilie 2013 a revenit acasă, unde ulterior a aflat că soțul fără a o pune la curent s-a adresat la CNA de unde a primit 1000 lei și i-a transmis inculpatului în urma căruia acesta a fost reținut în flagrant; (f.d. 41-43, vol. II)

-declarațiile martorului Negru Galina care în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a indicat că, la începutul anului 1990 i-a fost atribuit în folosință de către Primăria s. Molești, rl. Ialoveni teren cu destinație grădini cu suprafața de 0,10 ha. În legătură că s-a transferat cu serviciul în altă localitate nu a mai prelucrat acest teren, la solicitarea soților Bursuc a eliberat un înscris prin care confirmă că, nu mai pretinde la terenul în cauză;

(f.d. 35, vol. II)

-declarațiile martorului Șcarevnea Gheorghe care în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a indicat că, a depus la Primăria s. Molești, rl. Ialoveni o cerere prin care a confirmat că, este de acord să fie efectuate schimbări de terenuri între el și Bursuc Gheorghe;

(f.d. 25-26, vol. II)

în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, martorul Șcarevnea Gheorghe a indicat ca, susține declarațiile date la raza urmăririi penale și în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond.

-declarațiile martorului Balanuța Veronica și martorului Railean Nina care în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond au declarat că activează în cadrul Primăriei s. Molești au confirmat că, terenul cu destinație grădini atribuită în folosință lui Negru Galina o perioadă de timp îndelungată a fost prelucrat de către Bursuc Gheorghe fără careva legalizare oficială și tot acesta achita regulat impozitul funciar, iar Bursuc Gheorghe s-a adresat la primăria s. Molești, rl. Ialoveni și personal la primar cu solicitarea ca terenul în cauză să fie transmis în proprietate și folosință acestuia; (f.d. 22-24; 27-28, vol. II)

-procesul-verbal privind controlul transmiterii banilor din 30.04.2013, prin care s-a stabilit că, transmiterea banilor a fost realizată cu acordul martorului Bursuc Gheorghe la 30.04.2013, în perioada de timp 19:08:58-19:10:43, în s. Molești, r-nul Ialoveni. În cadrul controlului transmiterii banilor, s-a stabilit că mijloacele bănești au fost transmise de către cet. Bursuc Gheorghe lui Catan Mihail în biroul de serviciu a primarului Catan Mihail; (f.d. 24, vol. I)

-procesul-verbal al interceptării și înregistrării comunicărilor din 29.04.2013 și stenograma anexată, care conține date cu privire la convorbirea dintre cet. Bursuc Gheorghe și primarul s. Molești, rl. Ialoveni, Catan Mihail, petrecute la data de 29.04.2013 în perioada 10:44:31-10:48:10 minute, în incinta biroului de serviciu a primarului s. Molești, rl. Ialoveni Catan Mihail, care pretinde că banii să-i fie transmiși la 30.04.2013 la ora 10:00 minute; (f.d. 37-39, vol. I)

-procesul-verbal al interceptării și înregistrării comunicărilor din 01.05.2013 și stenograma anexată, care conține date cu privire la convorbirea dintre cet. Bursuc Gheorghe și primarul s. Molești, rl. Ialoveni, Catan Mihail, petrecute la data de 30.04.2013 în perioada 19:08:58-19:10:43 în incinta biroului de serviciu a primarului s. Molești, rl. Ialoveni, Catan Mihail, care a primit suma de 1000 lei pentru perfectarea și eliberarea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren;

(f.d. 45-46, vol. I)

-procesul-verbal de cercetare a obiectelor din 08.05.2013, prin care s-a stabilit că pe suportul electronic de tip CD-R cu nr. 1141 conține copiile înregistrărilor efectuate la 29.04.2013 între cet. Bursuc Gheorghe și Catan Mihail, iar pe suportul electronic de tip CD-R cu nr. 1142 conține copiile înregistrărilor efectuate la 30.04.2013 între cet. Bursuc Gheorghe și Catan Mihail. De asemenea, s-a stabilit că pe banda magnetică a casetei video cu nr. 1100 a DAO se află înregistrarea video de la acțiunea de urmărire penală-percheziția corporală a cet. Catan Mihail efectuată în biroul de serviciu al acestuia situat în Primăria s. Molești, rl. Orhei, în rezultatul căreia s-au depistat și ridicat mijloace bănești în sumă de 1000 lei, primite de la cet. Bursuc Gheorghe;

(f.d. 56, vol. I)

-procesul-verbal de percheziție corporală a cet. Catan Mihail din 30.04.2013, prin care s-a stabilit că, asupra acestuia au fost depistați și ridicați banii în sumă de 1000 lei din buzunarul de la cămașă, primiți de la cet. Bursuc Gheorghe;

(f.d. 67, vol. I)

-registru conturilor personale la impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare al Primăriei s. Molești, rl. Ialoveni pentru perioada anilor 2005-2008, registrul conturilor personale la impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare al Primăriei s. Molești, rl. Ialoveni pentru perioada anilor 2009-2012;

(f.d.73-77, vol. I)

-registru cadastral al deținătorilor de terenuri al Primăriei s. Molești, rl. Ialoveni, cererea cet. Șcarevnea Gheorghe, adresată primarului s. Molești, rl. Ialoveni, prin care aceasta anunță despre schimbarea pământului cu cet. Bursuc Gheorghe, semnată la 16.04.2013, lista locuitorilor s. Molești, rl. Ialoveni care dețin terenuri în folosință, ridicate conform procesului-verbal de ridicare din 03.05.2013 de la Primăria s. Molești, rl. Ialoveni; (f.d. 79-86, vol. I)

-procesul-verbal de examinare din 14.05.2013 a documentelor ridicate de la primăria s. Molești, rl. Ialoveni prin care s-a stabilit că, în rezultatul examinării registrelor conturilor personale la impozitul funciar cet. Bursuc Gheorghe a achitat integral suma impozitului funciar pentru terenul cu suprafața de 0,5 ha pentru perioada 2005-2012. Conform înscrierilor din Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri al Primăriei s. Molești, rl. Ialoveni, cet. Bursuc Gheorghe deține teren cu suprafața de 0,5 ha. În rezultatul examinării cererii cet. Șcarevnea Gheorghe s-a stabilit că, Catan Mihail a acceptat schimbul terenului dintre Șcarevnea Gheorghe și Bursuc Gheorghe la 16.04.2013. În rezultatul examinării listei s-a stabilit că, cet. Bursuc Gheorghe i-au fost repartizate 0,34 ha, iar cet. Negru Galina 0,1 ha;

(f.d. 71-72, vol. I)

5.4. Colegiul Penal constată că, instanța de fond a dispus achitarea inculpatului Catan Mihail Alexandru învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal din motiv că, fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii (art. 390 alin. (1), pct. 3 Cod procedură penală).

Analizând probele administrate în cursul de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în instanța de apel, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor consideră că, acțiunile infracționale ale inculpatului Catan Mihail Alexandru urmează a fi reîncadrate în baza **art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM - corupere pasivă, adică acțiunea de pretindere, acceptare și primirea, personal de către o persoană publică a sumei de 1000 lei, ce nu i se cuvin, pentru sine, proporție ce nu depășește 100 u.c.**

5.5. Colegiul Penal notează că, obiectul juridic special al infracțiunii de corupere pasivă îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sectorul public, care presupune respectarea de către persoanele cu funcție de răspundere a obligației de a pretinde, primi sau accepta remunerația în strictă conformitate cu legea.

Esențial este ca ofertele, banii, titlurile de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, serviciile, privilegiile sau avantajele să nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere. Aceasta înseamnă că, aceste foloase nu-i sunt legal datorate persoanei cu funcție de răspundere.

Latura obiectivă a infracțiunii constă în fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de a pretinde ori a primi oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, ori de a accepta servicii, privilegiu sau avantaje ce nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere. Astfel, modalitățile normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile examinate sunt: 1) pretinderea de oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale ce nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere; 2) primirea de oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale ce nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere; 3) acceptarea de servicii, privilegiu sau avantaje ce nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere.

5.5.1. Colegiul penal notează că, *pretinderea*, ca și modalitate normativă cu caracter alternativ a acțiunii prejudiciabile a laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod Penal, constă într-o cerere, solicitare insistentă ori într-o pretenție vizând obiectul remunerării ilicite, care se poate manifesta verbal, în scris sau în formă concludentă, fiind inteligibilă pentru cel cărui i se adresează, indiferent dacă a fost satisfăcută sau nu.

În cazul pretinderii, inițiativa aparține în exclusivitate coruptului, adică persoanei publice ori persoanei publice străine, funcționarului internațional ori persoanei cu funcție de demnitate publică. Indiferent dacă este expresă sau aluzivă, pretinderea remunerăției ilicite trebuie să fie univocă, manifestând intenția coruptului de a condiționa de ea conduita legată de obligațiile sale de serviciu.

Primirea înseamnă luarea în posesie, obținerea, încasare de bunuri, servicii, privilegiu sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin coruptului de la coruptor (sau de la un terț ce acționează în numele acestuia) și nu se limitează neapărat la preluarea manuală de către corupt a obiectului remunerăției ilicite. Primirea poate fi realizată și prin lăsarea bunurilor ce constituie remunerația ilicită într-un loc indicat de către coruptor, de unde se vor putea prelua oricând de către corupt.

Infracțiunea prevăzută la art. 324 Cod Penal este o infracțiune formală. Ea se consideră consumată din momentul pretinderii, primirii sau acceptării în întregime a foloaselor necuvenite.

Latura subiectivă a infracțiunii de corupere pasivă se caracterizează prin intenție directă. Motivul infracțiunii analizate se exprimă, de cele mai multe ori, în interesul material sau în năzuința de a obține unele avantaje nepatrimoniale.

Subiectul infracțiunii este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul trebuie să aibă calitatea specială de persoană cu funcție de răspundere.

5.6. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței Judecătorei Ialoveni din 23 ianuarie 2015, Colegiul Penal constată că, instanța de fond nu a dat nici o apreciere probelor administrate la cauza penală, nu le-a examinat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, respectiv, nu a invocat nici un fel de argumente în baza cărora au fost respinse probele administrate în cauza penală. Astfel, instanța de fond, în cuprinsul sentinței supuse analizei a invocat doar pretențiile violări a legislației procesual-penale de la faza urmăririi penale desfășurate în privința inculpatului Catan Mihail Alexandru. Totodată, instanța de fond nu a analizat și nu s-a expus asupra efectelor declarării nulității unor acte procedurale și, respectiv, dacă aceste încălcări pot atrage posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept recompensă pentru aceste încălcări (art. 385 alin. (4) Cod procedură penală).

5.7. Prin procesul-verbal de primire a plângerii din 09.04.2013 se atestă că, Bursuc Gheorghe Simion solicitat atragerea la răspundere penală pe primarul s. Molești, rl. Ialoveni, Catan Mihail, care la data de 09.04.2013 a cerut de la el suma de 1000 lei pentru semnarea și eliberarea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol;
(f.d. 9, vol. I)

5.7.1. Colegiul Penal va reține ca fiind pertinente și concludente declarațiile martorului Bursuc Gheorghe date în instanța de fond care a indicat că, s-a adresat la primarul Catan Mihail pentru a include în Titlu de autentificare suprafața de 0,5 ha, explicându-i că, a discutat cu vecinii și aceștia sunt de acord să facă schimb de pământ cu el, ca terenul de 0,1 ha să se comaseze cu terenul său de 0,4 ha. La rândul său, Catan Mihail i-a spus că, dacă nu achită suma de 1000 lei nu va obține titlul de pământ. La data de 30.04.2013 în jurul orelor 17:00 colaboratorii CNA s-au prezentat la el acasă și l-au înzestrat cu tehnică specială și i-au transmis suma de 1000 lei pentru a fi transmise sub control primarului Catan Mihail. La orele 19:00 l-a telefonat pe Catan Mihail și l-a întrebat dacă poate să se prezinte la el, la ce acesta i-a spus că-l așteaptă în biroul său la primărie. În biroul de serviciu din cadrul primăriei s. Molești, i-a transmis lui Catan Mihail suma de 1000 lei și l-a întrebat când o să fie eliberat titlul de pământ. Catan Mihail a pus banii în buzunarul de la cămașă și i-a răspuns că totul se va rezolva pozitiv în toamna anului 2013.

Prin declarațiile martorului Negru Galina se atestă că, în iarna anului 2013 la ea la serviciu s-a prezentat Bursuc Panaghia și i-a spus că, familia lor a prelucrat terenul dat toți anii precedenți și a solicitat o confirmare scrisă că nu pretinde la acest teren, explicând că Primăria trebuie să le perfecteze un Titlu de pământ pe familia Bursuc. Ea a eliberat în scris o asemenea confirmare pentru Primăria s. Molești.

5.7.2. Totodată, instanța de apel reține că, martorul Bursuc Gheorghe a declarat că, la data de 16.04.2013 el, împreună cu cet. Șcarevnea Gheorghe i-a confirmat primarului, că este de acord să facă schimb de pământ pe suprafața de 0,1 ha, însă necătând la acest fapt primarul Catan Mihail i-a spus martorului Bursuc Gheorghe în prezența lui Șcarevnea Gheorghe că dacă nu va face ceea ce i-a

apoi, primarul Catan Mihail i-a spus martorului Bursuc Gheorghe, în prezența lui Șcarevnea Gheorghe că, dacă nu va accepta să facă schimb de terenuri, nu va vedea Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren semnat de el și eliberat.

Cele invocate de martorul Bursuc Gheorghe se confirmă prin depozițiile lui Șcarevnea Gheorghe care a indicat că, la data de 16.04.2013, el împreună cu Bursuc Gheorghe a mers la Primarul s. Molești, Catan Mihail și a depus o cerere prin care și-a dat acordul pentru a face schimb de terenuri. În biroul primarului, unde era și el prezent, Catan Mihail i-a spus lui Bursuc Gheorghe că va accepta schimbul de pământ, însă să se țină de cuvânt Bursuc Gheorghe așa cum au discutat anterior. Ce discuție au avut ei anterior, el nu cunoaște.

5.7.3. Aceste circumstanțe au fost confirmate de martorul Șcarevnea Gheorghe în ședința de judecată în instanța de apel;
(f.d. 159, vol. II)

În instanța de apel, martorul Bursuc Gheorghe nu s-a prezentat, deoarece ultimul a decedat la data de 30.11.2014, fapt care se confirmă prin adeverința nr. 926 din 30.06.2015;
(f.d. 141, vol. II)

5.7.4. La fel, instanța de apel reține că, la efectuarea acțiunii procesuale de confruntare dintre învinuitul Catan Mihail și Bursuc Gheorghe, ultimul și-a menținut declarațiile privitor la faptul că, a transmis suma de 1000 lei lui Catan Mihail, pentru ca acesta să-i perfecteze Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Pertinența și concludența declarațiilor martorului Bursuc Gheorghe, instanța de apel o va aprecia în coroborare cu declarațiile martorului Bursuc Penaghia care a indicat că, la mijlocul lunii aprilie 2013 a telefonat acasă și soțul ei, Bursuc Gheorghe i-a comunicat că, primarul Catan Mihail a acceptat perfectarea Titlului de proprietate pe ambele terenuri numai cu condiția transmiterii lui a sumei de 1000 lei. La data de 27.04.2013 s-a întors acasă din or. Moscova și soțul Bursuc Gheorghe i-a comunicat că, el a depus o plângere la Centrul Național Anticorupție pe faptul extorcării sume de 1000 lei de la el de către Catan Mihail pentru perfectarea și eliberarea Titlului de pământ.

5.7.5. Colegiul Penal va reține ca fiind pertinente și concludente declarațiile martorului Balanuța Veronica care a indicat că, activează în calitate de inginer cadastral la Primăria s. Molești, rl. Ialoveni, iar în luna februarie 2013 cet. Bursuc Penaghia s-a adresat cu întrebarea privind perfectarea unui titlu de pământ pentru ambele terenuri pe care le dețin cu suprafața de 0,1 ha și 0,34 ha. Ulterior, cu aceeași întrebare s-a adresat și Bursuc Gheorghe căruia i-a explicat în prezența primarului Catan Mihail că, este necesar acordul lui Șcarevnea Gheorghe, care dorește să facă schimb de pământ. După care, Șcarevnea Gheorghe a depus o asemenea cerere la primărie.

Totodată, se rețin și declarațiile martorului Raileanu Nina care a indicat că, conform registrelor pentru anii 2005-2007, 2008-2012, cet. Bursuc Gheorghe a achitat integral impozitul funciar pentru suprafața de pământ pe care o deține în folosință de 0,5 ha. În luna februarie-martie 2013 Bursuc Gheorghe s-a adresat la primărie pentru a verifica dacă 0,1 ha de pământ a lui Negru Galina sunt înregistrate după ea sau după numele lui. Ea i-a răspuns că, după Negru Galina nu figurează nici un teren, iar mai departe să se clarifice cu primarul Catan Mihail.

5.8. Colegiul Penal a stabilit că, prin ordonanța din 29 aprilie 2013 s-a dispus efectuarea de către ofițerii de investigații ai Centrului Național Anticorupție a măsurii speciale de investigație: interceptarea și înregistrarea comunicărilor cu înregistrarea de imagini, a convorbirilor care vor avea loc între cet. Bursuc Gheorghe și învinuitul Catan Mihail, precum și a convorbirilor cu alte persoane care vor pretinde sau primi suma de 1 000 lei, pe un termen de 30 zile;
(f.d. 34, vol. I)

Prin procesul-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 25 aprilie 2013 se atestă că, cet. Bursuc Gheorghe a fost înzestrat cu următoarea tehnică specială: audio-video recorder RS-51, dictofon Edic-Timi, dictofon MPIO;
(f.d. 35, vol. I)

Potrivit anexei la procesul-verbal al interceptării și înregistrării comunicărilor cu înregistrarea de imagini din 29 aprilie 2013 dintre cet. Bursuc Gheorghe și primarul s. Molești, rl. Ialoveni, Catan Mihail se atestă discuțiile purtate, și anume: Catan Mihail – „Na achită, până nu achită până la ultima copeică, treabă nu se face, eu am vorbit omenește...”; Bursuc Gheorghe – „A-i băi domul Mihai pe cuvânt de cinste eu mâine vin și mă achit...”; Catan Mihail – „Eu înțeleg ... vii mâine tot cu cerere, vii în primărie și eu fac omenești, eu merg împotriva consiliului, merg împotriva satului da voi vă bateți joc de mine”;
(f.d. 39, vol. I)

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 aprilie 2013 s-a confirmat legalitatea interceptării și înregistrării comunicărilor și imaginilor cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice moderne, care au avut loc între declarantul Bursuc Gheorghe și Catan Mihail la 29.04.2013 în perioada de timp 10.44.31 și 10.48.10;
(f.d. 42, vol. I)

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 02 mai 2013 s-a constatat respectarea cerințelor legale la interceptarea și înregistrarea comunicărilor cu înregistrarea de imagini efectuate în cadrul cauzei penale, care au avut loc între declarantul Bursuc Gheorghe și Catan Mihail, la 29.04.2013 în perioada de timp 10.44.21 și 10.48.10, cu dispunerea păstrării comunicărilor fără nimicirea acestora;

(f.d. 54-55, vol. I)

5.8.1. Astfel, cu referire la rezultatele obținute ca urmare a efectuării acțiunilor de interceptare și înregistrare a comunicărilor, instanța de apel constată că, acestea demonstrează intenția inculpatului Catan Mihail de a pretinde o sumă de bani de la martorul denunțator Bursuc Gheorghe, sumă de bani care nu i se cuvine, pentru a perfectă și elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, iar în ansamblu coroborează cu declarațiile martorilor Bursuc Gheorghe, Bursuc Penaghia.

La fel, instanța de apel notează că, prin informația conținută în anexa la procesul-verbal al interceptării și înregistrării comunicărilor cu înregistrarea de imagini din 29 aprilie 2013 și, respectiv, din 30 aprilie 2013 dintre cet. Bursuc Gheorghe și primarul s. Molești, rl. Ialoveni, Catan Mihail coroborează cu declarațiile martorului denunțator, Bursuc Gheorghe care a indicat că, inculpatul

Catan Mihail, primarul s. Molești, rl. Ialoveni a pretins și a primit de la acesta suma de 1 000 lei, bani ce nu i se cuvin, pentru a-i perfecta și elibera Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

5.8.2. Prin ordonanța din 22 aprilie 2013 s-a autorizat efectuarea de către ofițerii de investigații ai Centrului Național Anticorupție a măsurii speciale de investigație: controlul transmiterii banilor de către cet. Bursuc Gheorghe Simion în sumă de 1 000 lei lui Catan Mihail Alexandru, pe un termen de 30 zile; (f.d. 10, vol. I)

Prin procesul-verbal privind examinarea bancnotelor din 22 aprilie 2013 au fost examinate 5 bancnote a câte 200 lei fiecare și anume: seria G.0034 numărul 704806, anul de emisie 2009, seria G.0026 numărul 431253, anul de emisie 2009, seria G.0039 numărul 7406142, anul de emisie 2009, seria G.0002 numărul 163575, anul de emisie 1992, seria G.0016 numărul 239713, anul de emisie 2007, care au fost împachetate și sigilate în plicul nr. 1; (f.d. 11, vol. I)

Prin raportul de expertiză nr. 106 din 22 aprilie 2013 s-a concluziona că, cinci bancnote în litigiu, fiecare cu nominalul 200 (două sute) lei BNM în sumă totală de 1 000 lei BNM, seria și numerele: G.0034 - 704806; G.0026 – 431253; G.0039 – 406142 toate cu anul de emisie 2009; G.0002 163575, anul de emisie 1992; G.0016 – 239713, anul de emisie 2007, care urmează a fi transmise unei persoane cu funcție de demnitate publică sub controlul colaboratorilor CNA și prezentate la expertiză în calitate de material în litigiu – corespund după calitatea și metoda imprimării recuzitelor, bancnotelor autentice (confeționate la întreprinderea specializată în fabricarea banilor și hârtiilor de valoare); (f.d. 16-22, vol. I)

Prin ordonanța de recunoaștere în calitate de corp delict și de anexare la dosar din 07 mai 2013 s-a dispus recunoașterea în calitate de corp delict în cadrul cauzei penale a mijloacelor bănești în sumă de 1000 lei și anume 5 bancnote cu nominalul 200 lei fiecare, cu seria și numerele: G. 0034 704806, anul de emisie 2009, G. 0026 431253, anul de emisie 2009, G. 0039 7406142, anul de emisie 2009, G. 0002 163575, anul de emisie 1992, G. 0016 239713, anul de emisie 2007;

(f.d. 25-26, vol. I)

Prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău s-a autorizat efectuarea percheziției în biroul de serviciu a cet. Catan Mihail precum și în birourile de serviciu a altor persoane implicate în pretinderea și primirea banilor de la Bursuc Gheorghe, care vor fi identificați în momentul sau la locul transmiterii banilor preținși de către aceștia, amplasate în incinta clădirii Primăriei s. Molești, rl. Ialoveni, în scopul depistării și ridicării acestora; (f.d. 62, vol. I)

Prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30 aprilie 2013 s-a autorizat efectuarea percheziției corporale a cet. Catan Mihail Alexandru, precum și a altor persoane implicate în pretinderea și primirea banilor de la Bursuc Gheorghe, care vor fi identificați în momentul sau la locul transmiterii banilor preținși de către aceștia, în vederea depistării și ridicării acestora; (f.d. 66, vol. I)

Prin procesul-verbal de percheziție corporală din 30 aprilie 2013 a cet. Catan Mihail se atestă că, la propunerea de a preda benevol, persoana a declarat că, predă benevol suma de 1 000 lei pe care a primit-o de la cet. Bursuc Gheorghe în calitate de ajutor pentru muzică. Ca rezultat al efectuării percheziției s-a constatat: cet. Catan Mihail benevol a scos din buzunarul stâng al cămășii sale suma de 1 000 lei (5 bancnote a câte 200 lei fiecare) și anume: G. 0039 406142, G. 0002 163575, G. 0016 239713, G. 0026 431253, G. 0034 704806; (f.d. 67, vol. I)

5.8.3. Colegiul Penal constată că, în speță, organele de drept, având indicii ale comiterii unor fapte de corupție au dispus efectuarea activităților speciale de investigație pentru stabilirea adevărului și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate, respectiv, acțiunea de interceptare și înregistrarea comunicărilor nu constituie o încălcare, dat fiind faptul că, inculpatul a luat hotărârea să comită și a comis faptele de corupție, fără intervenția martorului denunțator, prin urmare, din momentul în care inculpatul a conștientizat că îndeplinește un act ce cade sub incidența legii penale și-a asumat riscul de a fi informate organele de drept de către persoana căreia a pretins suma de 1 000 lei.

5.9. Cu referire la declarațiile inculpatului Catan Mihail în ceea ce privește faptul că, suma de 1000 lei primită de la martorul Bursuc Gheorghe a fost dată de ultimul ca ajutor pentru muzică, Colegiul Penal le va aprecia critic, deoarece acestea nu pot fi apreciate prin coroborare cu careva probe administrate la cauza penală, respectiv, simpla inscripție din agenda inculpatului Catan Mihail, „Bursuc Gheorghe – bani pentru muzică” nu poate constitui o probă certă, pertinentă și concludentă în baza căreia, instanța de apel să-și fundamenteze totalmente concluzia privind nevinovăția inculpatului în comiterea faptelor de corupție.

Mai mult ca atât afirmațiile inculpatului se contrazic prin declarațiile martorului denunțator Bursuc Gheorghe, a martorului Bursuc Panaghia, Scarevnea Gheorghe, Bălănuța Veronica și Railean Nina, precum și prin procesele-verbale privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor cu înregistrarea de imagini din 29 aprilie 2013 și din 30 aprilie 2013 și prin procesul-verbal de percheziție corporală a cet. Catan Mihail din 30.04.2013.

La fel, instanța de apel notează acel fapt că, inculpatul Catan Mihail fiind audiat în calitate de învinuit la faza urmăririi penale (procesul-verbal de audiere a învinuitului din 30 aprilie 2013) vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o parțial, după care a adoptat o poziție de nerecunoaștere a vinei, poziție, însă care nu poate fi reținută ca fiind dovedită prin careva probe pertinente și concludente.

5.10. Colegiul Penal, analizând materialele cauzei penale menționează că, în speță nu au fost constatate condițiile „provocării la comiterea faptele de corupție”, iar în acest sens, se va indica că, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a fi în prezența unei „provocări” sunt necesare îndeplinirea următoarelor condiții: 1. Situația presupus infracțională tinde să fie probată prin solicitarea emanând de la o persoană ce avea sarcina să descopere infracțiunea sau când există o invitație directă la comiterea unei infracțiuni din partea unui denunțator sau a unui martor anonim; 2. Lipsa oricărui indiciu că, fapta ar fi fost săvârșită fără această intervenție.

În orice caz, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat conceptul de „provocare” disuncii de folosirea legitimă a operațiunilor sub acoperire, subliniind încă o dată obligația instanțelor naționale de a proceda la o examinare atentă a materialului din dosar în cazul în care inculpatul invocă instigarea din partea poliției.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a mai stabilit că nu se poate reține provocarea acuzatului de către organele judiciare, în măsura în care intenția infracțională era deja luată, existând predispoziția făptuitorului de a comite infracțiunea (și nu creată prin acțiunea organului judiciar), iar autoritățile judiciare aveau motive întemeiate să suspecteze activitățile ilicite ale persoanei respective.

5.10.1. În *cauza Teixeira de Castro contra Portugaliei* (hotărârea din 9 iunie 1998), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, dreptul la un proces echitabil ar putea fi încălcat în cazul în care lucrătorii de poliție nu s-au limitat la investigarea activității infracționale ale unui suspect într-un mod esențialmente pasiv, însă au exercitat o influență pentru a provoca săvârșirea unei infracțiuni, care, în caz contrar, nu ar fi fost comisă.

În *cauza Vanyan contra Rusiei* (hotărârea din 15 decembrie 2005), Curtea a constatat că, problema provocării poate fi pusă chiar și în situațiile în care activitatea respectivă a fost efectuată de către o persoană privată care a acționat ca un agent sub acoperire, în timp ce aceasta a fost de fapt organizată și condusă de către lucrătorii de poliție.

În *cauza Edwards și Lewis contra Regatului Unit (hotărârea din 27 octombrie 2004)*, Curtea a enunțat criteriile pe baza cărora judecătorul național trebuie să examineze dacă acuzatul a fost sau nu victima unei provocări ilicite din partea poliției: - motivul pentru care operațiunea poliției a fost organizată; -natura și întinderea participării poliției la săvârșirea de infracțiuni; -natura determinării sau a presiunilor efectuate de poliție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că nu s-a săvârșit o provocare în *cauza Sequeira contra Portugaliei* (hotărârea din 06 mai 2003), respectiv, Curtea a constatat că, denunțatorii au început să colaboreze cu serviciul de cercetări penale după ce petentul îl contactase deja pe unul din ei pentru a pregăti un transport de cocaină spre Portugalia. Începând cu acea dată, acțiunile denunțatorilor au fost supravegheate de către serviciul de cercetări penale, iar departamentul de urmărire penală a fost înștiințat cu privire la această operațiune, ceea ce demonstrează că acțiunile lor nu le-au depășit pe cele ale unor agenți sub acoperire și nu sunt agenți provocatori.

5.10.3. Astfel, cu referire la prima condiție în raport cu care instanțele naționale apreciază asupra existenței provocării în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, referitoare la probarea situației infracționale prin solicitarea investigatorului ori colaboratorului sau la existența unei invitații exprese la comiterea faptei din partea unui denunțator ori a unui martor anonim, se constată din probele administrate la cauza penală că, dimpotrivă, inculpatului Catan Mihail i-a aparținut inițiativa comiterii faptelor infracționale care îi sunt incriminate, respectiv, el fiind cel care, în vederea perfectării și eliberării Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0,5 ha, cu destinație agricolă, care constituie cota parte de pământ, atribuită în folosință în anul 1992 de către Primăria s. Molești, rl. Ialoveni martorului denunțator, Bursuc Gheorghe, respectiv, inculpatul Catan Mihail a dus discuții cu martorul denunțator (fapt constatat prin declarațiile martorilor Bursuc Gheorghe, Bursuc Penaghia, precum și prin procesele-verbale al interceptării și înregistrării comunicărilor cu înregistrarea de imagini din 29 aprilie 2013 și din 30 aprilie 2013), au stabilit întâlnirile cu martorul Bursuc Gheorghe, precum și suma de bani ce urma a fi primită de la Bursuc Gheorghe.

Respectiv, instanța de apel constată că, hotărârea infracțională a fost luată de inculpatul Catan Mihail înainte de data de 19 aprilie 2013, atunci când martorul Bursuc Gheorghe a sesizat organele de drept pe faptul că, primarul s. Molești, rl. Ialoveni a pretins suma de 1000 lei pentru semnarea și eliberarea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol, circumstanțe care au declanșat organelor judiciare, temeiuri rezonabile să suspecteze activitățile ilicite ale inculpatului, care justificau pe deplin interceptarea și înregistrarea comunicărilor cu înregistrarea de imagini, în baza autorizațiilor emise de judecătorul de instrucție (încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30 aprilie 2013).

5.10.4. Tot în acest context, instanța de apel constată că, în speță nu s-a săvârșit o provocare la săvârșirea unei infracțiuni reieșind din faptul că, chiar din declarațiile inculpatului Catan Mihail rezultă că, acesta a acceptat și a primit benevol suma de 1 000 lei, prin procesul-verbal de percheziție corporală din 30 aprilie 2013 a cet. Catan Mihail se atestă că, la propunerea de a preda benevol, persoana a declarat că, predă benevol suma de 1000 lei pe care a primit-o de la cet. Bursuc Gheorghe în calitate de ajutor pentru muzică. Ca rezultat al efectuării percheziției s-a constatat: cet. Catan Mihail benevol a scos din buzunarul stâng al cămășii sale suma de 1000 lei. În ceea ce privește destinația acestor bani, pe care o invocă inculpatul Catan Mihail, Colegiul Penal o consideră nefondată, or, aceasta se contrazice prin probele administrate la cauza penală care au fost verificate în instanța de apel și nu este susținută prin careva probe pertinente și concludente.

5.10.5. Colegiul Penal notează că, nu este îndeplinită nici cea de a doua condiție a provocării, lipsa oricărui indiciu că fapta ar fi fost săvârșită fără această intervenție, or, din materialul probator administrat la cauza penală rezultă că, activitatea infracțională a inculpatului Catan Mihail a fost anterioară momentului la care martorul denunțator, Bursuc Gheorghe a sesizat organele judiciare, fapt confirmat prin declarațiile martorilor Bursuc Gheorghe, Bursuc Penaghia, Șcarevnea Gheorghe.

5.11. Cu referire la constatările instanței de fond precum că, în dispozitivul rechizitoriului contrar prevederilor legale procurorul nu a indicat încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, contrar prevederilor art. 281 Cod procedură penală, ordonanța de punere sub învinuire a inculpatului, cât și în rechizitoriu se indică că infracțiunea de estorcare și primire a sumelor bănești de către inculpat a fost comisă de inculpa la 09.04.2013 ora 09:10, pe când cu certitudine din materialele cauzei este stabilită că, fapta s-a comis pe data de 30.04.2013 ora 19:10, Colegiul Penal notează că, acestea nu pot fi reținute ca fiind întemeiate, or, prin procesul-verbal privind modificarea în actele procedurale, corectarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite din 27 mai 2015 s-a dispus: 1. În ordonanța de punere sub învinuire a cet. Catan Mihail, precum și în toate actele unde a fost folosit extrasul din textul actului de învinuire, în loc de 09.04.2013 a considera valabil 29.04.2013. 2. În rechizitoriul cauzei penale la pasajul ce se referă la învinuirea care i se aduce inculpatului a suplini textul lipsă și considera valabil următorul conținut: „Astfel, Catan Mihail Alexandru, prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal, adică corupere pasivă, conform semnelor calificative

caracterizate prin pretinderea, acceptarea și primirea, personal, de către o persoană publică de bani, ce nu i se cuvin, pentru sine pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite prin extorcare”.

Astfel, Colegiul Penal statuează că, apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei și ca urmare acuzarea este în drept de a corecta erorile materiale evidente și în instanța de apel. Totodată, instanța de apel notează că, erorile care au fost strecurate în actele procedurale nu pot atrage nulitatea acestora în conformitate cu prevederile art. 251 Cod procedură penală, respectiv, nu au fost de natură să aducă atingere drepturilor și intereselor inculpatului Catan Mihail.

5.12. Instanța de apel consideră necesar de a sublinia faptul că, instanța de fond a invocat drept temei de achitare a inculpatului Catan Mihail de învinuirea adusă în baza art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal, precum că, fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, însă motivarea instanței de fond nu s-a axat pe demonstrarea acestui fapt, și anume că, acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, ci încălcările normelor de procedură penală. Astfel, instanța de fond a concluzionat că, „din motivul omisiunilor grave, esențiale a normelor de procedură penală enunțate comise în cadrul urmăririi penale, care nu au fost înlăturate nici în cadrul examinării cauzei penale în fond, omisiuni pe care instanța nu a fost în drept să le repare din oficiu conform prevederilor art. 24 CPP s-a ajuns la concluzia de a pronunța o sentință de achitare în privința inculpatului”.

În acest context, instanța de apel notează că, motivarea primei instanței privind încălcările normelor procesual-penale ar atrage după sine soluția privind încetarea procesului penal în conformitate cu art. 332 Cod procedură penală raportat la art. 275 pct. 5)-9) Cod procedură penală și nu achitarea inculpatului, din motivul că, fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

6. Potrivit rechizitoriului lui Catan Mihail Alexandru i s-a incriminat comiterea infracțiunii de corupere pasivă cu semnele calificative pretinderea și primirea prin extorcare a banilor ce nu i se cuvin, pentru îndeplinirea unor acțiuni ce țin de obligațiile de serviciu.

În conformitate cu Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22.12.2014 „cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție, pct. 3.4, prin *extorcare* ca modalitate normativă a faptei prejudiciabile în contextul variantei agravante de la art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal se poate realiza prin una din modalitățile faptice: *-punerea victimei în situația care o determină să-i transmită coruptului remunerația ilicită, pentru a preîntâmpina producerea efectelor nefaste pentru interesele legitime sau ilegitime ale victimei* (de exemplu, crearea de obstacole de către instructorul auto în cadrul instruirii practice a cursantului, bunăoară prin apăsarea pe ambreiaj, prin aceasta decupând treptele de viteză, fapt care conduce la diminuarea punctajului necesar obținerii permisului de conducere); *-amenințarea cu lezarea intereselor legitime sau ilegitime ale victimei (nu lezarea efectivă), în cazul în care aceasta nu-i transmite coruptului remunerația ilicită* (de exemplu, pretinderea de către colaboratorul de poliție a obiectului remunerației ilicite însoțită de amenințarea conducătorului mijlocului de transport cu întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatarea mijlocului de transport); *-nesatisfacerea solicitării victimei, astfel încât aceasta este nevoită să transmită remunerație ilicită către corupt, pentru a evita lezarea unor interese legitime sau ilegitime ale victimei* (de exemplu, omisiunea de a repartiza spre expertizare comisiei de experți pe ramuri științifice din cadrul Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare a dosarului și tezei de doctor pentru obținerea gradului științific, invocându-se artificial motive de imposibilitate de examinare a rezultatelor științifice obținute de către pretendentul la grad științific: numărul impunător de teze aflate în expertizare; redactarea necorespunzătoare a unor acte incluse în dosarul depus de către pretendentul la grad științific etc.).

6.1. Prin urmare, analizând materialul probator indicat supra și în urma aprecierii prin coroborare probele administrate în prezenta cauză, or, respectiva apreciere poate fi efectuată doar în cadrul unor proceduri legale, cu respectarea tuturor drepturilor și garanțiilor persoanei în privința căreia este formulată o acuzație în materie penală, în temeiul unei învinuiri concrete și nu celei viciate, Colegiul Penal concluzionează că, acuzatorul de stat nu a demonstrat prin careva probe existența agravantei „cu extorcarea de bunuri sau servicii enumerate la alin. (1)” în acțiunile inculpatului Catan Mihail, respectiv, extorcarea mijloacelor bănești de la martorul denunțator Bursuc Gheorghe, or, în baza materialului probatoriu administrat la cauza penală, instanța de apel a constatat că, inculpatul Catan Mihail a „pretins” și a „primit” de la Bursuc Gheorghe suma de 1000 lei, bani ce nu i se cuvin, pentru a-i perfecta și a-i elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, context în care nu a fost dovedită și nu a fost constatat de către instanța de apel faptul că, martorul Bursuc Gheorghe a fost pus într-o situație care să-l determine să-i transmită remunerația ilicită, pentru a preîntâmpina producerea unor efecte nefaste pentru interesele sale, sau faptul că, martorul s-a simțit amenințat cu lezarea unor interese legitime, criterii definitorii pentru existența agravantei menționate la art. 324 alin. (2), lit. c) Cod Penal. Dimpotrivă, instanța de apel a constatat, în baza materialului probatoriu administrat faptul că, Bursuc Gheorghe deținea în posesie și folosință terenul cu suprafața de 0,5 ha, cu destinație agricolă, cet. Negru Galina a eliberat soților confirmarea că nu mai pretinde la terenul în cauză, iar martorii Bălanuță Veronica și Railean Nina, în calitate de angajate a Primăriei s. Molești, rl. Ialoveni au declarat că, terenul cu destinație grădini atribuit în folosință lui Negru Galina a fost prelucrat de Bursuc Gheorghe și tot acesta a achitat regulat impozitul funciar.

În baza acestor raționamente, cu referire la încadrarea juridico-penală a acțiunilor infracționale ale inculpatului Catan Mihail, instanța de apel a exclus agravanta prevăzută la lit. c), alin. (2), art. 324 Cod Penal „cu extorcare de bunuri sau servicii enumerate la alin. (1)”.

6.2. Instanța de apel notează că, legea penală incriminează la art. 324 alin. (1) Cod Penal faptele infracționale ce se caracterizează prin, pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.

6.3. Colegiul Penal notează că, obiectul material al infracțiunii de corupere pasivă îl reprezintă remunerația ilicită. Aceasta se exprimă în bunurile, serviciile, privilegiile, avantajele, ofertele ori promisiunile sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei publice sau persoanei publice străine.

În ipoteza infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal, valoarea exprimată în bani a remunerației ilicite, care constituie obiectul material sau imaterial al infracțiunii nu trebuie să depășească 100 unități convenționale. În cazul în care valoarea exprimată în bani a remunerației ilicite este egală cu 100 unități convenționale este aplicabilă dispoziția de la alin. (4) art. 324 Cod Penal, nu dispoziția de la alin. (1) art. 324 Cod Penal.

6.4. Prin Legea RM nr. 326-XV din 23 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, articolul 324 se completează cu aliniatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.”

Conform art. 10 alin. (1) Cod penal, (1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

6.5. În contextul modificării art. 324 Cod Penal, prin completarea acestuia cu aliniatul (4), și ținând cont de faptul că, potrivit normei penale menționate, obiectul material sau imaterial al infracțiunii nu trebuie să depășească 100 unități convenționale, iar în speță, valoarea remunerației ilicite pretinsă și primită de inculpatul Catan Mihail constituie 1000 lei, adică 50 unități convenționale, instanța de apel cu referire la prevederile art. 10 alin. (1) Cod Penal, va încadra acțiunile infracționale ale inculpatului Catan Mihail în baza art. 324 alin. (4) Cod Penal (Legea RM nr. 326-XV din 23 decembrie 2013, în vigoare 25.02.2014), reținând în acest sens că, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

6.6. Colegiul Penal notează că, acțiunile inculpatului Catan Mihail întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal, pentru care legea penală prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 Cod Penal, infracțiunea incriminată inculpaților se califică ca fiind ușoară.

Conform art. 60 alin. (1), lit. a) Cod Penal, (1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

6.7. Astfel, instanța de apel ținând cont de faptul că, inculpatul Catan Mihail Alexandru a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM în anul 2013, iar de la ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. a) Cod Penal, respectiv, se constată că a expirat termenul de tragere la răspundere penală, din care motive, Colegiul Penal va înceta procesul penal în privința inculpatului Catan Mihail Alexandru, cu liberarea de răspundere penală în temeiul art. 60 Cod Penal al RM, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

6.8. Soarta corpurilor delictive se va soluționa în conformitate cu prevederile art. 162 Cod procedură penală.

7. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 415 alin. (1), pct. 2), Colegiul Penal va admite apelul declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23.01.2015, cu casarea integrală a sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23.01.2015 și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

8. În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 2), 418 Cod procedură penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Apelul declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 23.01.2015, se admite, casează hotărârea integral, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Catan Mihail Alexandru se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM (în redacția Legii RM nr. 326-XV din 23 decembrie 2013), iar procesul-penal pornit în privința acestuia încetează, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Corpurile delictive: CD-R cu nr. 1 142, CD-R cu nr. 1142 și caseta video cu nr. 1100 să se păstreze la materialele cauzei penale pe tot termenul de păstrare a lui, iar 5 (cinci) bancnote, fiecare cu nominalul de 200 (două sute) lei, în sumă totală de 1000 lei, cu seria și numerele: G. 0034 704806, anul de emisie 2009; G. 0026 431253, anul de emisie 2009; G. 0039 406142, anul de emisie 2009; G.0002 163575, anul de emisie 1992; G. 0016 239713, anul de emisie 2007 primite din contul special al CNA, se restituie posesorului.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 18.11.2015, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Ion Pleșca

Judecător:

Oxana Robu

Judecător:

Ghenadie Moroșan